

Mtü Pärnu Naiste Varjupaik

arengukava

aastateks 2010-2022

Sisukord:

1. Sissejuhatus	2
1.1 Arengukava eesmärk.....	2
1.2 Arengukava koostamine.....	2
1.3 Ülevaade lähisuhte vägivallast.....	2
2. Mtü Pärnu Naiste Varjupaik.....	4
2.1 Mtü moodustamine.....	4
2.2 Varjupaiga käivitamine	4
3. Senine tegevus.....	5
4. Tulevikuvision.....	6
5. SWOT analüüs.....	7
6. Arengukava jälgimine ja hindamine.....	8
7. Lisad	
7.1 Lisa 1 Statistika.....	9
7.2 Lisa 2 Mtü Pärnu Naiste Varjupaiga statistika tegevuste lõikes 2010.aastal...10	
7.3 Lisa 3 2010.a. läbiviidud küsitluse kokkuvõte.....	11
7.4 Lisa 4 Naistevastane lähisuhte vägivald Euroopa Liidus.....	12
7.5 Lisa 5 Töötus Pärnumaal	12
7.6 Lisa 6 Tegevuskavad 2010-....	13
8. Kasutatud kirjandus.....	14

1. Sissejuhatus

1.1 Arengukava eesmärk

Käesoleva arengukava eesmärgiks on vähendada ja ennetada vägivalda selle mitmesugustes vormides, luua lähisuhtevägivalda kogenud naistele abistamist ning vägivalda riskide ennetamist kajastav ja analüüsiv dokument, mis annab võimaluse hinnata valitud plaanide teostatavust ning on plaanide ellurakendamise juhendumise aluseks. Arengukava ülesehitamisel on tuginetud Pärnumaa, Eesti riigi ning EL statistilistele andmetele ning arvestades Euroopa arengusuundi vägivalda ennetamisel ja ohvrite abistamisel.

Antud arengukava on seotud EV-s vastuvõetud vägivalda vähendamise arengukavaga 2010-2014.a.

Vägivallateod hõlmavad erinevaid vägivallaliike ja -vorme (vaimne, füüsiline, seksuaalne, materjaalne). Lubamatu on igasugune lähisuhte vägivald. Vägivald kahe lähisuhetes oleva inimese vahel ei ole aga ainult üksikisiku, vaid kogu ühiskonna probleem. Peale kahju, mida vägivallaga tekitatakse ohvrile ja tema lähedastele, on sellel ka sotsiaalsed mõjud (nt väheneb ohvri töövõime ning suurenevad kulutused meditsiini- ja sotsiaalvaldkonnale).

Riigi kohustus on kaitsta naisi vägivalda kui ka vägivallaga ähvardamise eest ja selle kaudu tagada, et ka lapsed kasvavad turvalises ja hirmuvabas keskkonnas.

Ka käesolevas arengukavas sarnaselt Vabariigi Valitsuse vägivalda vähendamise arengukavale 2010-2014 lähtutakse sellest, et vägivalda vähendamiseks on oluline:

- ennetada lähisuhte vägivalda, muutes selleks inimeste väärtushinnanguid, hoiakuid ning suhtumist vägivalda;
- ≥ vähendada võimalusi selliste olukordade tekkeks, mis soodustavad vägivalda;
- ≥ parandada lähisuhte vägivaldaohvrite juurdepääsu abistavatele ja toetavatele teenustele.

1.2 Arengukava koostamine

Arengukava koostamise aluseks on mtü PNV 16.03.2010.a. toimunud üldkoosoleku otsus nr.3-6/ük/03. Arengukava koostamisel osalesid mtü liikmed ja asjast huvitatud vabatahtlikud.

Esimese etapina toimusid olulisemate probleemide kaardistamiseks arutelud ja analüüsid. Valmistati ette probleemikirjeldused lähtuvalt valdkonna hetkeolukorrast, uuringutest, käsitletavatest strateegilistest analüüsides.

Teises etapis koostati strateegia ja tegevuskava arengukavas toodud eesmärkide täitmiseks.

1.3 Ülevaade lähisuhte vägivallast

Lähisuhte vägivalda tegelik tase on oluliselt kõrgem, kui seda peegeldab politseistatistika. Nt Avatud Eesti Fondi toetusel läbi viidud uuringu põhjal järeldati, et „aastas saab 41 000 naist vägivalda tõttu vigastada, kusjuures 7000 nendest saab eluohtlikke, raskeid vigastusi“ (Pettai & Proos, 2003). Arsti poole pöördub vaid kolmandik vägivalda tõttu vigastada saanud naistest, kusjuures mittepöördumise põhjustena näevad meedikud naiste häbitunnet juhtunu pärast – ohvrid ei soovi, et keegi neile osaks langenud vägivallast teada saaks (Kase & Pettai, 2003).

2009. aastal viidi läbi ohvriuring, milles esmakordselt vaadeldi ka Eesti inimeste kokkupuuteid lähisuhte vägivallaga. Uuringus leiti, et elu jooksul olid paarisuhtes vägivallaga kokku puutunud vähemalt korra pooled 15–74aastastest ning aastas oli oma suhtes kogenud vägivalda üks paar kümnest (95 000). Enam kui poolte naiste puhul oli tegemist raskema füüsilise vägivallaga: partner oli neid rusikaga löönud, peksnud, kägistanud, lämmatanud, põletanud, rünnanud relvaga või sundinud seksuaalvahekorda.

Lähisuhte vägivald ohustab eelkõige nooremaid inimesi: kuni 30-aastaste seas oli ohvrite osakaal kaks korda kõrgem kui vanusegrupis 30–49 ning kordades kõrgem võrreldes vanusegrupiga 50+ (Salla, 2009). Vägivallakogemust mõjutas suuremal määral see, kas paaril oli lapsi: lasteta leibkondades puutus vägivallaga kokku 7% inimestest, lastega leibkondadest aga 13-14% (Paats, 2010).

Lähisuhte vägivalla teeb ohtlikuks asjaolu, et harva on tegemist ühekordse sündmusega – tavaliselt muutub vägivald ründaja jaoks normaalse käitumise osaks. Lähisuhte vägivald ei ohusta peres üksnes täiskasvanuid, vaid ka lapsi, kelle jaoks on kokkupuutumine vägivallaga kas või vaatajana ohtlik, sest nii kujuneb välja vägivaldade aktsepteeriv käitumismudel, mille laps kodust paratamatult kaasa võtab. Tihti on lapsepõlves lähisuhte vägivallaga kokku puutunud inimesed täiskasvanueas taas kas perevägivalla ohvrid või juba ise vägivallatsejad.

Raskematel juhtudel võib lähisuhte vägivald tuua kaasa inimohvreid. Nagu ka teiste vägivallakuritegude puhul, panid 2008. aastal suure osa tapmistest ja mõrvadest toime ohvrile lähedased isikud (Kuritegevus Eestis, 2009).

Eestis on lähisuhte ja perevägivallast avalikult rääkimine päevakorrales tõusnud viimase 10–15 aasta jooksul. Aastaid suhtuti sellesse teemasse kui tabusse või perekonna siseasja, millesse perevälised inimesed või asutused ei peaks sekkuma. Tasapisi on hakatud Eestis mõistma, et lähisuhte vägivald ei ole ainult ohvri ja vägivallatseja omavaheline asi, vaid vajab riigi sekkumist.

Lähisuhte vägivalla mõiste on lai, hõlmates lisaks peresuhetele nii kodu- kui ka paarisuhte juhtumeid. Perevägivalla puhul on vägivallatseja ja kannataja ühest perest, vägivaldade kasutatakse tavaliselt pereliikmete vahel või pereliikme ja lähisugulase vahel. Perevägivalla levinuimad tüübid on abikaasa, elukaaslase, laste, vanavanemate või õdede-vendade omavaheline väärkohtlemine.

Vägivallaks peetakse ka seda, kui laps on täiskasvanutevahelise vägivalla tunnistajaks kodus või mujal. Vägivaldade peresuhetes liigitatakse kaheks:

1. Impulsiivne, - lahendamata konfliktist või emotsionaalsest pingeseisundist tulenev agressiivne käitumine (n-õ peretüli).

2. Patriarhaalsetel arusaamadatel ja asümmeetrilistel soorollidel põhinev vägivald, mis baseerub partneri üle võimu ja kontrolli kehtestamisel, selleks psühholoogiliselt, füüsiliselt ja/või seksuaalselt agressiivset käitumist kasutades. Kirjeldatud vägivald on süstemaatiline, ajas eskaleeruv ja ohvrile raskeid tagajärgi põhjustav.

Lähisuhte vägivalla põhjusi otsides võib jõuda mitmesugustele järeldustele.

On välja toodud, et lähisuhte vägivalla ohtu suurendavad järgmised tegurid:

1. vägivaldade soodustavad ja õigustavad hoiakud ühiskonnas,
2. soosterotüüpe kinnitavate hoiakute kujundamine juba varajases kooliprogrammis,
3. lahutusprotsesside aeglus kohtusüsteemis,
4. elatisraha kättesaamise suur probleem,
5. spetsialiseeritud juriidilise abi halb kättesaadavus,
6. pereliikmetega koosveedetud aja vähesus ning emotsionaalse läheduse puudumine,
7. vastuolud isiklike soovide ja pere vajaduste vahel,
8. mõne pereliikme suhteline kontroll teiste üle,
9. majandusolukorrast tekkinud tööpuudus ning väikesed sissetulekud,
10. naiste majanduslik sõltuvus meestest,
11. soolist ebavõrdsust pooldavad üldised hoiakud ühiskonnas,
12. puudulikud oskused inimestel probleeme lahendada,
13. ebapiisav toetus ja abi vägivaldade kogunud naistele,
14. ühiskonnas liiguvad müüdid vägivalla, vägivallatseja ja ohvri kohta.

Tihti hoitakse koduseinte vahel toimuv vaid enda teada ega räägita sellest isegi mitte lähedastele,

mistõttu võib jääda ekslik mulje, et lähisuhte vägivald ei ole väga ulatuslik nähtus. Samuti on nii ohvrid kui vägivallatsejad alid olukorda enda jaoks ratsionaalselt selgitama. Vägivaldsed inimesed õigustavad ja vähendavad tihtipeale teo tagajärgi ja raskust ning sama teevad ka pikaajalise vägivalda ohvrid. Selleks, et probleemiga tõhusalt tegeleda, tuleb kindlalt toetuda koostööle kõigi kohaliku ja riikliku tasandi osapoolte vahel.

Lähisuhte vägivalda tegeliku leviku ja statistika erinevuse põhjuseks peetakse inimeste vähest teadlikkust, oskust lähisuhte vägivalda ära tunda ning kehtivat seadusandlust, kus puudub termin lähisuhte vägivald. Üldine vägivallaga kokkupuutumise statistika näitab, et lähisuhte vägivalda esineb eri haridustaseme ja tööga inimeste, aga ka eestlaste ja mitteestlaste seas üsna võrdselt. Perevägivallast tuleks teavitada kogu ühiskonda, kuna see puudutab viiendikku elanikkonnast.

Kuigi lähisuhte vägivalda esineb igasuguse sissetulekuga, tööhõivestaatusel ja laste arvuga peredes, võib senise praktika põhjal nimetada teatud tegureid, mida on seostatud suurema riskiga sattuda lähisuhte vägivalda ohvriks.

Vägivallast enim ohustatuks peetakse väikeste lastega partnerist materiaalselt sõltuvaid naisi. Eraldi tuleb vaadelda kahe täiskasvanud isiku vahelist vägivalda ja vanema poolt lapse vastu suunatud vägivalda. Laps on täiskasvanutest sõltuvas seisundis ning seega rohkem manipuleeritav ja haavatav. Laps, oma arengulise ebaküpsuse tõttu, ei oska anda hinnanguid vanema käitumisele ega end kaitsta vaimse, füüsilise ega seksuaalse rünnaku eest. Sarnaselt lastega tuleks tähelepanu pöörata eakatele, kelle suhtes sageli vägivalda üles näidatakse (lukustatud tuppa sulgemine, hooletusse, nälga või külma jätmine, vaimne vägivald).

Kindlasti tuleb tähelepanu pöörata suurenevale töötusele, mida võib pidada täiendavaks riskiteguriks ning mis võib rohkendada konfliktseid olukordi peres. Samas ei tohi lasta sellel tähelepanekul pidurdada majanduslikult hästi toimetulevatel peredest ohvrite pöördumisvalmidust abisaamise järele. Olulise tegurina on nimetatud ka alkoholismi seotust perevägivallaga.

2. Mtü Pärnu Naiste Varjupaik

2.1 Moodustamine

01.05.2009.a. toimus mtü Pärnu Naiste Varjupaiga asutamiskoosolek, kus kinnitati mtü PNV põhikiri, mis 08.05.2009.a. registreeriti äriregistris. Pärnu naiste varjupaik on üheksas Eestis. Alustati varjupaigale vastavate ruumide otsimist Pärnu maakonnas, kusjuures parima kiire lahendusena saavutati kokkulepe Sindi Majavalitsusega. Renditi ca 100 ruutmeetrine ruum, mis koosneb kolmest vooditega varustatud toast, ühest üldkasutatavast toast, köögist ja WC-st. Kõik ruumid on sisustatud vastavalt nende otstarbele. Voodikohti on 12 (vajadusel 16). Seejuures on järgitud Euroopa Nõukogu soovitusi, mille kohaselt on vajalik tagada minimaalselt üks koht naiste varjupaigas iga 7500 elaniku (seisuga 01.01.2011 88327 elaniku) kohta.

2.2 Käivitamine

2009. aasta kevadel alustati grupi naiste koolitamist ning ettevalmistamist varjupaigas töötamiseks. Koolitustel käsitleti lähisuhte vägivalda temaatikat, seadusandlust, psühholoogiat ning teiste varjupaikade kogemusi. Lisaks esialgsele 68-tunnisele koolitusele osaleti erinevatel koolitustel, seminaridel ja õppepäevadel 137 tundi ühe varjupaiga töötaja kohta. Enesetäiendamine jätkub pidevalt. Novembris külastasid Norra Betzi naiste varjupaiga inimesed Pärnu varjupaika ning pakkusid koostööd. Norras käisid koolitusel ja kogemusi saamas 2 Pärnu varjupaiga töötajat. Pärnu Naiste Varjupaik avati 2. novembri 2009. aastal. Varjupaiga tegevusega on tihedalt seotud 2 -4 töötajat. Lisaks vabatahtlike tegevus.

3. Senine tegevus

Naistevastase lähisuhtevägivalla teemaga tegeletakse Eestis üle kümne aasta. Ikka leidub inimesi, kellele see valdkond on võõras. On ametkondi, kes eitavad probleemi olemasolu. Mtü Pärnu Naiste Varjupaik on seadnud eesmärgiks võitluse naistevastase vägivalla erinevate vormidega (füüsiline, psühholoogiline, majanduslik, vaimne), vägivalla riskide ennetamise ja vägivalla ohvrite toetamise kaudu.

Esmaseks eesmärgiks on abistada lähisuhtevägivalla all kannatavaid naisi (vajadusel koos lastega) ning aidata neil vägivallaringist välja tulla. Eesmärgi saavutamise põhisuunad on:

1. Kriisinõustamise ja majutuse pakkumine.
2. Ööpäevaringne SOS telefoniside olemasolu.
3. Turvatunde ning vajaliku tugisüsteemi loomine.

Selleks toimub:

1. Varjupaiga teenuste tutvustamine ja info kättesaadavuse tagamiseks on Pärnu Postimehe 24tundi rubriigis Pärnu Naiste Varjupaiga koduleht <http://pnv.edicypages.com/>, 24h töötava telefoni number 53981620.
2. Infoplatatid on paigutatud Pärnumaa omavalitsuste kodulehtedele, politseiperfektuuridesse, perearstikeskustesse jms. üldkasutatavatesse kohtadesse.
3. Pärnu Postimehes avaldatakse teemakohaseid artikleid.
4. Trükitud on erinevaid informatiivseid flaiereid ja visiitkaarte, mida jagatakse üritustel ja kokkusaamistel.
5. Ohvriabi, tugitelefoni 1492, www.naistetugi.ee, www.naisteliin.ee, Lasteabi infotelefon 116111
6. Algatatud on mtü Pärnu Naiste Varjupaik toetajaliikmete kampania, mille eesmärgiks on naistevastase vägivalla probleemi teavitamine laiemale üldsusele.
7. Loomes kontakte ja arendame koostööd Pärnumaa omavalitsustega, erinevate ümarlaudade ja võrgustikega leidmaks koostöövormid ja võimalused varjupaiga jätkusuutliku töö tagamiseks.
8. 29.03.2010.a. tutvustasime oma tegevust ning tuleviku visiooni Pärnu volikogu esimehele. Selleks olime koostanud üksikasjaliku paketi meie senisest tegevusest.
9. 09.04.2010.a. külastas Pärnu Omavalitsuste Liidu sotsiaalkomisjon meie varjupaika, et panna alus omavahelisele koostööle.
10. 27.05.2010.a. toimus ümarlaud, kus osalesid varjupaiga tegevusega haakuvad mtü-d, politsei, prokuratuur, tervishoiuasutused ning kriisiabi. Eesmärk: tõsta eelpoolnimetatud ettevõtete töötajate teadlikkust lähisuhtevägivalla probleemistikust ning luua koostöövõrgustik kõigi tugistruktuuridega Pärnu maakonnas, et naine saaks võimalikult kiiresti abi ja aidatud tagasi elu teeotsale.
11. 24.septembril 2010.a. toimus koostöös Pärnu Maavalitsuse ja Norra Buskerudi maakonnaga koostöökonverents "Vägivallale ei ole õigustust"
12. Mtü Pärnu Naiste Varjupaik on 2010.a. loodud mtü Ühendus Naised Vägivalla Vastu asutajaliige koos Tallinna Kriisabi, Tartu, Viljandi ja Lääne-Viru naiste varjupaikadega. Arendame koostööd Naiste Varjupaikade Liidu ja teiste varjupaikadega Eestis.

4. Tulevikuvision

Tuginedes Euroopa riikide statistikale ilmneb, et lähisuhte vägivald ühiskonnas on nii rikaste kui vaeste riikide probleem.

Paljudes Euroopa riikides (Saksamaa, Austria, Norra, jne.) on arenenud professionaalsem süsteem SEKKUMISKESKUSTE näol, mis tagab teenuste pakkumise järjepidevuse. Sekkumiskeskuste rahastamine tugineb nii riigi ja kohalike omavalitsuste ning fondide kaasabil.

Sekumiskeskustes toimib otsene koostöö politsei ning teiste tugistruktuuridega tagamaks naistele turvaline elu oma kodukohas:

a) Sotsiaalkiirabi teenus kriisis olevatele lähisuhte vägivalla ohvrिताatuses inimestele ja peredele, kellel on sotsiaalsed ja psühhosotsiaalsed probleemid.

Perevägivalla käsitlemisel pöörata esmast tähelepanu laste heaolule.

Peres kasvavate **laste** probleemkäitumistega tegelemine - mängud, käeline tegevus, vestlus-mängud, kehaline tegevus, analüüsivõime arendamine jms.

b) Avalikkuse teavitamine ja hoiakute kujundamine

b) Sotsiaalse toimetuleku probleemidega lähisuhtevägivalla ohvritest naiste konkurentsivõime tõstmine tööturul. Töötud ohvrid aidatakse tagasi tööturule, et seejärel saavutada majanduslik iseseisvus, mis on eeltingimuseks vägivaldsest suhtest väljumiseks.

c) Perevõrgustik aitab kokku saada inimestel (sõbrad, sugulased, naabrid jt.), kes on valmis koos raskustesse sattunuga koostama tegevusplaani ja toetavad oma tegevusega, et tagada plaani elluviimine. Kohtumiste korraldamise ja läbiviimiste eest vastutab varjupaiga inimene. Kohtumised toimuvad vastavalt plaani täitmisele.

d) Igapäevaselt vajamineva juriidilise teabe ja tasuta juriidilise ning psühholoogilise nõustamise võimalused. Tasuta riiklik õigusabi jms. Elatisabi riigilt.

Lähenemiskeelu seadmine/taotlemine. Sotsiaal- ja tugiteenused vastavalt varjupaiga teenuste kirjeldusele (lisa. 7).

e) Lõpetada nn "vaikiv vägivald". Tuginedes Norra kogemustele kutsutakse üles esitama MURETSEMISTEADET . Igat teadet peab politsei kontrollima.

f) Koostöös kohaliku võrgustikuga (omavalitsused, politsei, prokuratuur, ohvriabi, sotsiaaltöötajad, meedia, Punane Rist, meditsiin) töötada välja **lähisuhte vägivalla vähendamise võimaluste plaan**.

Visioon

Pärnu naiste varjupaika on koondatud piirkonna lähisuhte vägivalla all kannatavate naiste turvalisuse tagamise ning sotsiaalse toimetuleku teenused.

Missioon

Mtü Pärnu Naiste Varjupaik on ellu kutsunud lähisuhte vägivalla all kannatavate naiste abistamiseks vägivalla ringist välja astumiseks ja vägivallatu elu alustamiseks , kus austatakse

naise iseseisva otsustamise õigust, turvatunnet ja majanduslikku sõltumatust.

Peamine tegevuse eesmärgik on võitlus naistevastase vägivalga erinevate vormidega (füüsiline, seksuaalne, psühholoogiline, majanduslik, vaimne vägivald, sh prostitutsioon ja naistega kaubitsemine) vägivallariskide ennetamise ning vägivalla ohvrite toetamise kaudu.

Esmaseks eesmärgiks on abistada lähisuhtevägivalga all kannatavaid naisi (vajadusel koos lastega) ning aidata neil välja tulla vägivallaringist.

Eesmärkide täideviimiseks tugineme Euroopa riikide kogemustele lähisuhtevägivalga-alases töös.

Pärnu naiste varjupaik:

1. asub kaasaegsetes turvaelementidega ruumides;
2. töötav kaader on vastava väljaõppega;
3. vormilt eelarvest rahastatav SEKKUMISKESKUS;
4. osutab kvaliteetset juriidilist, psühholoogilist ja sotsiaalset nõustamisabi;
5. lastega tegelevad spetsiaalse väljaõppe saanud lastekaitsetöötajad;
6. tagatud on ohvri konfidentsiaalsus;
7. ohvrit käsitletakse respektiga, et ohvist ei saaks uuesti ohver;
8. teeb koostööd vastava spetsiifilise väljaõppe saanud tugistruktuuride (politsei, tervishoiu, sotsiaalabi jne.) töötajatega.

5. SWOT analüüs

Tugevused:

1. Teotahteline ja erinevate elualade esindajatest koosnev end pidevalt koolitav meeskond;
2. Paindlik juhtimisstiil ning võimalus kiirelt reageerida muutuvatele olukordadele,
3. Toetajaliikmete olemasolu ning koostöö erinevate võrgustikega;
4. Oma projektikirjutaja, raamatupidaja ning transpordi kasutamise võimalus;
5. Mtu liikmete isiklik majanduslik sõltumatus projekti rahastusest;
6. Ruumide olemasolu ;
7. Hea koostöö Sindi Linnavalitsuse, Pärnu Maavalitsuse, maakonna teiste omavalitsustega ning ajalehega Pärnu Postimees;
8. Oskus korradada avalikke teabeüritusi ning koostööseminare;
9. Võimalus teavitada üldsust läbi meedia lähisuhte vägivallaga seotud probleemidest;

Nõrkused:

1. Puudub kindel ja järjepidev rahastus;
2. Kaasaja nõuetele mittevastav sanitaarne olukord ning turvalisus;
3. Asumine ruumidega väljaspool maakonna keskust ;

Võimalused:

1. Koostöövõrgustikele tuginev kvaliteetne juriidiline, psühholoogiline ja sotsiaalne nõustamine;
2. Pärnu LV-ga koostöös varjupaigale ruumide leidmine Pärnusse;
3. Koostöö erinevate ümarlaudadega, koostöövõrgustikega ning toetajaliikmetega;
4. Rahastuse prioriteet varjupaikade projektidele;
5. Eesmärkide saavutamiseks kaasatud tugivõrgustik sotsiaalpartnerite (koolide juhid, sotsiaaltöötajad, politsei, ohvriabi, meditsiin, tööturuspetsialistid jne.) näol .

Ohud:

1. Alternatiivsete institutsioonide meile vastutöötamine konkurentsi kartuses;
2. Keerulised suhted Varjupaikade Liidus, mis mõjutavad varjupaikade omavahelist koostööd .
3. Ruumide rendilepingu ülesütlemine.
4. Suur maakond ning halb transpordisüsteem
5. Majanduskriisist tingitud naiste raske majanduslik olukord ning sõltuvus meestest

Rahastusallikad:

Projektid

Kohalikud omavalitsused

Riigi eelarve

Annetajad, toetajad

Tuluüritused, teenuste osutamine.

Kampaanid

6. Arengukava jälgimine ja hindamine

Arengukava täitmine toimub vastavalt arengukava tegevuskavades toodud tegevustele. Tegevuskavad aastate lõikes kiidab heaks MTÜ PNV üldkoosolek.

7. Lisad

Lisa 1

Statistika

Eestis kogeb lähisuhte vägivalda iga 10-s naine,

Euroopa Liidus keskmiselt iga 6-s naine.

Maailmas iga kolmas naine on kannatanud vägivalda all; iga viiendat on püütud vägistada.

Norras:

9% naistest on kogunud füüsilist vägivalda.

2009.a. 2012. aastase lõppenu vägistada, millede arv igal aastal suureneb poole võrra.

1000 naist-last vägivaldse pereliikme eest jooksus
 Ajavahemikul 2002-2009 on endise või praeguse abikaasa poolt tapetud 85 naist.
 Perevägivalda tapmist juhtumite uurimist alustati 1980.a. Kui aasta aastalt on tapmist arv
 üldiselt langenud, siis perevägivalda ohvrite arv on stabiilne.

Perevägivald Pärnumaal 2007-2009.a politseistatistika

Keskmiselt toimub Lääne Prefektuuri territooriumil ühes kuus 75 perevägivalda juhtumit. Pärnus kõige
 enam - keskmiselt 1,1 juhtumit päevas.

Valdade lõikes:

Are vald 10, Audru vald 68, Halinga vald 8, Häädemeeste vald 23, Kaisma vald 2, Kihnu vald 1,
 Kilingi-Nõmme linn 30, Koonga vald 4, Lavassaare vald 4, Paikuse vald 29, Pärnu linn 644,
 Saarde vald 16, Sauga vald 24, Sindi linn 30, Surju vald 10, Tahkuranna vald 12, Tali vald 1, Tootsi vald
 2, Tori vald 15, Tõstamaa vald 9, Varbla vald 5, Vändra vald 34.

Kokku Pärnumaal 981 juhtumit.

Lapsed perevägivaldas

379 peres on lapsed. Nendest on perevägivalda juures viibinud 333 pere lapsed (88%). 56 vägivaldses
 peres on lapse suhtes kasutatud otsest vägivalda..

Perevägivaldajuhtumite toimumise kellaeg

Peretülisid toimub kõige enam ajavahemikul 17.00-21.00 ehk siis töövälisel ajal; nädalavahetuste
 vägivaldajuhtumite suur hulk ajavahemikul kella 8-17.00-ni aga tõstab päevasel ajal toimuvaid
 juhtumeid. Hommikul kella 5-8.00-ni toimub kõige vähem perevägivalda.

Vägivalda esineb kõige rohkem laupäeval(22%) ja pühapäeval (19%), kõige vähem kolmapäeval.

Lahendid

93% (915) juhtumitest jäi kannatanu sündmuskohale. 72% (702) juhtumitest eemaldati vägivaldlatseja
 kodust - kas toimetas politsei ta kainenema, lahkus ise vms.

Lähisuhte vägivald Pärnumaal 2010.a politseistatistika

2010.a. Pärnumaa andmed: koostatud lähisuhtevägivalda infolehti 204, s.h. lähisuhtevägivald lapse
 juuresolekul 78 korral, vägivald lapse vastu 7 korral.

Valdade lõikes jagunevad numbrid järgmiselt:

Pärnu linn 130, Tahkuranna vald 4, Kilingi-Nõmme linn 4, Surju vald 2, Vändra alevi vald 1, Sauga vald
 6, Tõstamaa vald 1, Sindi linn 5, Koonga vald 2, Audru vald 26, Häädemeeste vald 8, Paikuse vald 8,
 Vändra vald 1, Tori vald 2, Saarde vald 1, Halinga vald 2, Kihnu vald 1.

Lisa 2

Mtü Pärnu Naiste Varjupaiga statistika tegevuste lõikes 2010.aastal

2010.aastal oli varjupaika 56 esmapöördumist ja 256 esmahelistamist.

Vanuserühmad :	18-24	25-49	50-64	65 ja vanemad	kokku
Vanuse järgi kokku	5	23	18	10	56
Vaimne vägivald			8	5	13
Füüsiline vägivald			3		3
Vaimne ja füüsiline vägivald	5	20	7	5	37
Vaimne+füüsiline+ seksuaalne		3			3

Kestus varjupaigas:

Kuni 1 nädal	3	15	10	5	33
1-4 nädalat	2	8	5	5	20
1-3 kuud			1		1
4-6 kuud			2		2

<u>Varjupaigast lahkunud pöörduvad :</u>	koju tagasi	uus elamispind	teadmata kuhu	
Kuni 1 nädal	26		7	
1-4 nädalat	10		10	
1-3 kuud		1		
4-6 kuud	1	1		
Kokku	37	2	17	= 56

<u>Nõustamised:</u>	varjupaigas saanud teenust	suunatud teenusele väljaspoole varjupaika
Sotsiaalnõustamine	50	6
Psühholoogiline	36	20
Juriidiline	39	17
Muu	46	10

Varjupaigas viibinud naised 1 kord aastas 50
„ 2 korda aastas 6

Pöördunute arv, kellel on olnud lapsed 36

Pöördunute arv, kellel on kaasas olnud lapsed 20

Lisa 3

2010.aastal läbiviidud küsitluse kokkuvõte

Küsitluse käigus täideti **1016** ankeeti maakonnas +1750 interneti teel üle Eesti = **2766 kokku**

Eestis on tavaks , et negatiivsetest asjadest ei räägita ja ammugi siis peresisest vägivallast. Alates 2002.aastast on naistevastase vägivallaga tegelenud NAISTE VARJUPAIKADE LIIT . Üle Eesti töötab praegu 9 naiste varjupaika.

Küsitlusega soovime teada , kui palju on tavakodanikud informeeritud üldse naistevastasest lähisuhte vägivallast. Küsitlust viiakse läbi Pärnu linnas ja maakonnas. Küsitlust aitavad läbiviia Pärnu naiste ühendused .

1. Kas Sulle teadaolevalt eksisteerib Eesti ühiskonnas naistevastast lähisuhte vägivalda ?

Vastusevariandid : JAH 90,5% EI 9,5% ;

2. Milliseid naistevastase lähisuhte vägivalla liike Sa tead?

FÜÜSILINE 84,7%
PSÜHOLOOGILINE 79,5%
MATERIAALNE 48,9%

SEKSUAALNE 48%
vaimne 3
emotsionaalne 1
lastega manipul. 1
ei tea ühtegi 20

3. Kas Sinul või Sinu tuttavate hulgas on esinenud naistevastast lähisuhte vägivalda?

JAH 63,1% ; EI 36,9%
(Maapiirkonnas vastanute hulgas JAH 42,2% , EI 57,8%)

4. Kuidas saada naistevastase vägivalla korral abi?

politsei 43,3%, Pärnu naiste varjupaik 36%, üleestiline telefon 1492 (11), ohvriabi (54), arst (35), psühholoog (202), keegi lähedane (98), sotsiaaltöötaja (82), internet (11), omavalitsus (3), ei tea polegi kuhugi teatada (252) 30,1

Maapiirkonnas ei tea, kuidas abi saada 46,5% küsitletutest.

5. Kas Sulle teadaolevalt Pärnu maakonnas tegutseb naiste varjupaik ?

JAH 70,5% ; EI 29,5%

6. Kas kohalik omavalitsus ja riik peaks toetama naiste varjupaikade tegevust ?

JAH 92,7% ; EI 6,6% ;

Vastaja andmed: mees 15,5% naine 84,5%
viimasel sünnipäeval täitus suleluaastat.
Elukoht linnas 78,4% või maal 21,6%

14-25 88 10,5%
26-36 119 14,3%
37-47 221 26,5%
48-58 207 24,8%
59-69 148 17,7%
70-90 52 6,2%

Lisa 4

Naistevastane lähisuhte vägivald Euroopa Liidus

Euroopa Parlament võttis 2009. aasta lõpus vastu resolutsiooni, mis nõuab liikmesriikidelt seaduste ja tegevuspõhimõtete täiustamist ning terviklike tegevuskavade välja töötamist võitlemiseks naistevastase vägivalla kõigi vormidega. Tegevuskavad peavad põhinema analüüsidel, kuidas vägivald mõjutab soolist võrdsuslikkust. Lähtuda tuleb rahvusvahelistest lepingutest tulenevatest kohustustest kaotada naiste ebavõrdne kohtlemine, mis vormis see ka ei esineks ning meetmetest meeste vägivalla ärahoidmiseks, ohvrite kaitsmiseks ja vägivallatsete kohtu alla andmiseks.

Euroopa Parlament nõuab tungivalt, et liikmesriigid toetaksid asjakohaste siseriiklike programmide ja rahastamiskavade kaudu vabatahtlikke ühendusi ja organisatsioone, mis pakuvad naissoost vägivallaohvritele varjupaika ja psühholoogilist tuge - eelkõige selleks, et aidata

taastada inimväärikus ja pöörduda tagasi tööturule.

Vastavalt ÜRO Peaassamblee 20. detsembri 1993. aasta deklaratsioonile “Naistevastase vägivalda likvideerimisest” tähendab naistevastane vägivald igasugust naiste vastu suunatud vägivaldaakti, mille tulemuseks on või võib tõenäoliselt olla naisele füüsilise, seksuaalse või psühholoogilise kahju või kannatuse tekitamine, sealhulgas selliste tegudega ähvardamine, ning sundimine ja omavoliline vabadusevõtmine avalikus või eraelus.

Naistevastane vägivald on ajalooliselt kujunenud ebavõrdsete võimuhete ilming, mis avaldab negatiivset mõju mitte üksnes naistele, vaid ühiskonnale tervikuna. Naistevastane vägivald tuleb kaotada, rakendades selleks konkreetseid sihipäraseid meetmeid.

Euroopa Liidu Nõukogu on vastu võtnud otsuse naistevastase vägivalda vastaseks võitluseks Euroopa Liidus. <http://www.consilium.europa.eu/showFocus.aspx?id=1&focusId=450&lang=ET>

Lisa 5

Töötus Pärnumaal

	2010.a.			2011.a.		
	jaanuar, veebruar, märts	jaanuar, veebruar, märts	jaanuar, veebruar, märts	jaanuar, veebruar, märts	jaanuar, veebruar, märts	jaanuar, veebruar, märts
Pärnu maakond	6283	6456	6518	4313	4344	4352
Pärnu mk linnad	3718	3796	3812	2410	2424	2441
Pärnu linn	3363	3438	3462	2197	2212	2231
Sindi linn	355	358	350	213	212	213
Pärnu mk vallad:						
Are	92	89	90	65	68	70
Audru	355	368	373	280	280	280
Halinga	212	221	212	130	130	134
Häädemeeste	187	193	187	150	152	145
Kihnu	28	29	32	36	33	34
Koonga	70	68	73	59	64	60
Lavassaare	48	49	53	35	32	36
Paikuse	233	246	246	154	154	154
Saarde	226	235	257	189	187	193
Sauga	309	320	328	196	205	192
Surju	71	77	73	61	63	65
Tahkuranna	154	159	159	134	127	130
Tootsi	45	45	44	30	31	28
Tori	118	125	131	80	90	86
Tõstamaa	73	76	80	52	53	50
Varbla	66	72	73	64	65	71
Vändra vald	138	146	155	87	88	86
Vändra alevi vald	140	142	140	99	96	94

Tööealisi inimesi Pärnumaal 42 100

Lisa 6

Tegevuskava 2010

Tegevus	Aeg	Vastutaja
1. Erinevate projektide koostamine	pidevalt	Margo
2. Politseist lähisuhtevägivalla alane statistika	märts	Helga
3. MTÜ PNV sümboolika	märts	Marika
4. Vene keelne ajakirjandus	märts-august	Ljuba
5. Eesti keelne ajakirjandus	märts-august	Margo
6. Artiklid meediasse	märts-aprill	Margo/Silje
7. Küsitlusankeetide väljatötamine ja paljundamine	märts-juuni	Urve
8. Probleemide kaardistamine eesmärgiga koostada arengukava	märts-juuni	juhatus
9. Arengukava 2010-2022 raamistiku koostamine	aprill	juhatus
10. Koostöö ümarlaud I - teised institutsioonid, kolledz	aprill	juhatus
11. Kontakti võtmine loovkunstiteraapia terapeudi Reti Üpraus`iga.	aprill	Ljuba
12. Probleemsete perede naistele tugigrupid	aprill-juuni	Ljuba
13. Vägivallast väljunud naiste tugigrupi töölerakendamine	aprill-mai	Margo
14. Küsitlus linnas ja maakonnas	mai-juuni	juhatus
15. Lastekaitsepäeval Sindis loeng-seminar isadele	01.06	Helga
16. Küsitluse kokkuvõtted ja analüüs	juuli	juhatus
17. Koostöö ümarlaud II - teised institutsioonid, kolledz	august	juhatus

Tegevuskava 2011

Tegevus	Aeg	Vastutaja
1. Projektide koostamine	pidevalt	juhatus
2. Teavitusmaterjalide koostamine	vastavalt vajadusele	juhatus
3. Olemasolevate teavitusmaterjalide paigutamine	märts-september	juhatus
4. Osalemine naisseltside koosolekutel teavituse eesmärgil	pidevalt	juhatus
5. Koostöö kohaliku meediaga	pidevalt	juhatus
6. Artiklid maakonna ja valla lehtedele	vähemalt 2x aastas	juhatus
7. Vägivallast väljunud naiste tugigrupid	vastavalt vajadusele	juhatus
8. Liikmete enesetäiendamine	pidevalt	juhatus
9. Varjupaiga liikmete üldkoosolek	aprill	juhatus
10. Vägivallavastane seminar	mai	juhatus
11. Arengukava aastani 2022	juuni	juhatus
12. Annetusmeenete valmistamine	juuli-september	juhatus
13. Varjupaiga suurpuhastus	oktoober	juhatus
14. MTÜ PNV aastapäeva tähistamine	november	juhatus
15. Vägivallavastane seminar	november	juhatus
16. Osalemine erinevatel laatadel info eesmärgil	detsember	juhatus

8 Kasutatud kirjandus

1. Paats, M.(2010). Vägivald paarisuhtes - müüdid ja tegelikkus. Tallinn: Eesti Statistika kvartalikiri 3/10.
2. Pettai, I., Proos, I. (2001). Naistevastane vägivald Eestis. Üle-Eestiline sotsioloogiline uuring. Tallinn: Eesti Avatud Ühiskonna Instituut.
3. Pettai, I., Proos, I. (2003). Vägivald ja naiste tervis. Sotsioloogilise uuringu materjalid. Tallinn: Avatud Eesti Fond.
4. Pettai, I., Kase, H. (2005). Perevägivald Lääne-Eestis 2004-2005. Politseistatistika analüüs. Tallinn: Avatud Eesti Fond.
5. Salla, J. Statistikaameti ohvriuuring 2008-2009. Justiitsministeeriumi koduleht.
6. Statistikaameti turvalisuse uuring (OVU) 2008-2009.
7. Lääne-Eesti Politseperfektuuri statistika 2009-2010.
8. MTÜ Pärnu Naiste Varjupaik. Statistiline aruanne 2010
9. MTÜ Pärnu Naiste Varjupaik. 2010.a. ankeetküsitluse kokkuvõte.
10. ÜRO Peaassamblee 20.12.1993.a. deklaratsioon naistevastase vägivalla likvideerimisest.